

TEISĖ Į GYVYBĘ. NUO KADA PRASIDEDA ŽMOGUS?

(1 skaidrė)

Gyvenimo pradžia ir pabaiga. Skiriasi tik vienas žodis, tačiau reiškia du visiškai priešingus dalykus. Vienas reiškia daug džiaugsmo ir naują pradžią, kitas kupinas liūdesio ir sielvarto. Kas nutiktų jei gyvenimo eigą apsuktume ir su mirtimi įeitume, o su gyvybės prasidėjimu išeitume?

Kodėl gyvybės pradžia yra tokia diskutuotina, o mirtis tokia aiški. Mirštame per sekundę, o prasidedame per kiek laiko? Kada?

(2 skaidrė) Susipažinkite su Elze. Ji gims 1955 metais šiltą liepos 17-tąją. Kada mirs, jūs neturėtumėte sužinoti, bet šį kartą, kad jau pradėdame viską mirtimi, ji mirė 2017 metų gruodžio 16 dieną.

Jos gyvenimas prasidėjo atkasimu, tačiau tai nebuvo jos mirtis. **(3 skaidrė)** Jos gyvenimas prasidėjo jos artimųjų ašaromis, bet tai nebuvo ženklas, kad būtent tada ji mirė. Jos gyvenimas **(4 skaidrė)** iš tikro prasidėjo ligoninėje, tą akimirka, kai sucypė sudėtingi aparatai, šaukdami gydytojus, jog Elzės širdis pasidavė ir negalėjo toliau kęsti gyvenimo kančių, kurių jūs dar nežinote, nes einate priešinga kryptimi.

Iš ligoninės Elzė išvyko reanimobiliu, klykiančiu, jis važiavo atbulomis. Sustojo prie moters namų ir ten paguldė Elzė ant grindų, kur ją ištiko infarktas. Po infarkto moteris ruošėsi į savo vienintelės anūkės gimtadienį, tačiau nenuvyko. Mergaitė valgė tortą ir po to verkė, kad senelė neatvyks ir nepamatys to nuostabaus deserto.

Ir štai, mažas šuolis į Elzės 50 gimtadienį, prie stalo sėdi vyras, jų dviejų sūnus, dukra, jų šeimos. Elzė, **(5 skaidrė)** kitame kambaryje, kur vyras nepamatytų, padėjo mažą lėkštelę su pyrago gabalėliu, po 34 metų dėl savo tėvų klaidos, negimsiančiam vaikeliui. **(6 skaidrė)** Tuomet tėvai sakys, jog Elzė, šešiolikmetė vaikelio nepasirūpins. Jiems nerūpės, kad mergina jau spėjo jį pamilti, vardą sugalvoti - mažasis Jonas arba Jonė. Jie priims sprendimą už ją ir prievarta nutrauks į ligoninę. Niekas nė neklaus, ko nori vaikelio nešiotoji, niekas nežiūrės į ją ir jos kūdikį kaip į žmones, nes visuomenėje gyvuos nuomonė, jog žmogus esi įgijęs visas teise, o nei Elzei, nei mažajam kūdikėliui nebus tų pilnametystės metų. Tėvų sprendimas bus lemiamas, mat vaikelis nuo prievartautojo, mat Elzei jis kels tik skausmą, jie negirdės Elzės maldų atleisti tam vyrui, išsaugoti vaisių, kuris dėl nieko nebus kaltas. Jos tėvai nematys dukros ašarų, mat gėda prieš kitus juos akims.

(7 skaidrė) Nei tėvai, nei gydytojai nesuvoks, kokią traumą padarys jaunai merginai, priimdami tokį svarbų sprendimą.

Elzei einat penkioliktus metus nuo mirties, bus pranešta, **(8 skaidrė)** jog gimė, šiuo atveju pabaigė savo egzistavimą šioje istorijoje, **(9 skaidrė)** nuostabi anūkė, žydraakė kovotoja, gimusi per anksti, bet išgyvenusi 95-kerius metus, tačiau turime dabar suprasti Elzės skausmą, kad jau einam šia kryptimi, ji nebeišvys savo mažosios šypsenėlės.

Kai Elzei bus 26 metai, **(10 skaidrė)** jai gims antras vaikelis. Naujagimė dukra suteiks ne mažiau džiaugsmo nei pirmas sūnus. Ar tikrai pirmas? Niekas nepagalvos, jog netgi sukursianti laimingą, sveiką šeimą, **(11 skaidrė)** Elzės širdis nė vienai nakčiai nepails gailėtis savo pirmojo vaikelio, kuris niekad ir neišvydo šio pasaulio.

(12 skaidrė) Dabar sužinosite, jog mergina apie abortą jau išgirs dar kartą, tik jaunesnė, kai jos mama atims iš Elzės vienintelį broliuką, kurio mergaitė bus pradėjusi laukti nuo aborto akimirkos iki tos minutės, kai mama pasakys, jog Elzė nebus vienintelis vaikas šeimoje.

Ir pagaliau pasiekiamo momentą, kurį vieni pavadins šios istorijos pabaiga. Bet aš nesutiksiu. Elzės gimimas nėra šios istorijos pabaiga, tai nėra Elzės pabaiga. Elzė dar **(13 skaidrė)** devynis mėnesius gyvens mamos iščiose. Elzė nesibaigs su jos paskutiniu širdies dūžiu **(14 skaidrė)**. Nes jei baigtųsi, kas ji būtų po to dūžio? Ar koks padaras? Ar tik jos kūnas? **(15 skaidrė)** Bet kas tada padarytų tą organizmą jos kūnu, jei jos iki tol dar nebuvo? Kodėl ta riba visų taip skirtingai suprantama, o mirtis visiems atrodo tokia aiški. **(16 skaidrė)** Juk pradžia ir pabaiga yra taškai, laiko tiesėje pažymintys Elzės gyvenimo atkarpą. Taškas yra apibrėžtas koordinatėmis, jis negali keisti savo vietos priklausomai nuo mūsų nuomonės. Žmogus prasideda ir pasibaigia per akimirka. **(17 skaidrė)** Elzė, kaip ir aš, ir tu, ir jis, ir ji, ir jie, ir mes visi prasidėjom vos susijungus mūsų tėvų lytinėms ląstelėms, o pasibaigsim,

nežinia kada, bet pasibaigsim širdžiai sustojus, o ne man nusprendus, kad tavo užmerktos akys reiškia mirtį, o ne tada kai tavo kūnas bus paliktas žemėj per amžius, o ne tada, kai tavo kūną sudaręs kiekvienas elementas susilies su gamta. Nes ne mano nuomonė pasakys, kada tu mirsi.

(18 skaidrė) Dilema: Įsivaizduok, jog esi Elzė, šešiolikmetė mergina, gyvenanti Sovietų Sąjungoje, garsėjančioje abortų skaičiais, kurią likimas nutaria išmėginti. Išprievartauta ir pastojusi privalai rinktis tarp gyvenimo, kuriame tėvų pasirinkimas yra svarbiausias, kurį tektų nugyventi su kančia, gailėtis sprendimo, kurio metu būtų nutraukiama naujai užgimusi gyvybė. Tačiau būnant ligoninėje, liejant ašaras, atsiranda kitas sprendimas, dėl kurio teks prarasti draugus, namus, šeimą, buvusį gyvenimą. Tau pasiūlo vienas daktaras padėti ištrūkti iš šalies, nuo tėvų sprendimo, bet tai reikštų visiškai naują gyvenimą, kurį tektų pradėti iš pradžių esant besilaukiančiai šešiolikmečiai paauglei svetimose šalyje. Ką pasirinksi tu? Ar išsaugoti nieko nekaltą gyvybę ar patogų, bet kančių pilną gyvenimą?